

דף כו.

עין משפט א.ב.

הרמב"ם הל' בכורות פ"ג הי"א

הבכור שנאכל בשרו - כהלכה בין תמים בין בעל מום. כשם שמותר להנות בעורו כף נהנין בגזותיו. אבל כל צמר שנגזז ממנו כשהוא חי אפלו נשר הרי הוא אסור בהנאה. ואפלו נשר ממנו אחר שנפל בו מום. ואפלו אחר שחיטתו ואין צריך לומר אחר מיתתו שהרי אותו הצמר שנשר ממנו מחיים באסורו עומד. וכן במעשר בהמה. וכבר בארנו בהלכות מעילה שלא גזרו גזרה זו אלא על הבכור ועל המעשר בלבד מפני שאינן באין לכפרה שמא ישוהם אצלו כדי לקח כל הצמר שינשר מהם. וכבר בארנו שמצנה לאכלו תוך שנתו בין תמים בין בעל מום:

הרמב"ם הל' מעילה פ"א הי"י

מותר לתלש את השער לכתחלה ל מן הקדשים כדי להראות המום לממחה. ואותו השער שתלש או שנשר

כ. כסף משנה: הבכור שנאכל בשרו וכו' כך נהנים בגיזותיו. כן משמע במשנה (דף כ"ה): בפ"ג דבכורות. ומ"ש אבל כל צמר שנגזז ממנו כשהוא חי אפי' נשר אסור בהנאה אפי' אחר שחיטתו. כלומר ע"פ מומחה שהותר הצמר שבעור אסור הצמר שנשר ממנו כשהוא חי ואצ"ל אחר מיתתו שאסור הצמר שבעור וכבר נתבאר בפ"א מהל' מעילה. ומ"ש וכבר ביארנו בהלכות מעילה וכו'. בפ' הנזכר:

ל. כסף משנה: מותר לתלוש השיער לכתחלה וכו'. בפרק ג' דבכורות (דף כ"ה כ"ו). ומה שכתב ואתו השיער שתלש או שנשר וכו' הרי זה אסור בהנאה אפילו לאחר שישחטו מפני מומן וכו'. שם במשנה פלוגתא דתנאי ופסק כחכמים ואליבא דר"י דאמר

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

מִן הַבְּהֵמָה אוּ מִן הַבְּכוֹר וְהַמְעֵשֶׂר הָרִי זֶה אָסוּר בִּהְנִיָּה
אֶפְלוּ לְאַחַר שִׁשְׁחָטוּ מִפְּנֵי מוֹמֵן. גְּזֵרָה שְׁמָא יִשְׁהֶה
אוֹתָן הוֹאִיל וְאֵינָן בָּאִין לְכַפְּרָה. אֲבָל צֹמֵר הַנוֹשֵׂר מִן
הַחֲטָאִת וְהָאֲשָׁם מִתָּר בִּהְנִיָּה לְאַחַר שִׁחִיטָתָן מִפְּנֵי מוֹמֵן.
הוֹאִיל וּלְכַפְּרָה הֵן בָּאִין אֵינּוּ מִשְׁהֶה אוֹתָן. וְאִם נִתְּלַשׁ
מִן הָעוֹלָה הָרִי זֶה סָפֵק. וְכָל שִׁתְּלֵשׁ מְכַל הַקְּדָשִׁים אַחַר
שֶׁנִּפְּל בָּהֶן מוֹם הָרִי הוּא מִתָּר בִּהְנִיָּה שֶׁהָרִי לֹא תִלְשׁ
בִּידּוֹ. חוּץ מִן הַבְּכוֹר וְהַמְעֵשֶׂר שְׁאֵף הַנִּתְּלֵשׁ מִמֶּנּוּ אַחַר
שֶׁנִּפְּל בּוֹ מוֹם אָסוּר בִּהְנִיָּה:

שו"ע יו"ד סימן שח פ"א

עיין לעיל דף כה. עין משפט ה

דף כו:

עין משפט א.

הרמב"ם הל' מעילה פ"א ה"י

עיין בסעיף הקודם

בגמרא אמר ר"נ הלכה כר"י הואיל ותנן בבחירתא כוותיה וכו' אמר ר"נ בר יצחק מתני'
נמי דיקא וכו'. ומ"ש אבל צמר הנושר מהחטאת והאשם מותר וכו'. שם בגמ'. ומ"ש ואם
נתלש מן העולה הרי זה ספק. שם בעיא דלא איפשיטא: וכל שיתלש מכל הקדשים וכו'
חוץ מן הבכור וכו'. כתב הר"י קורקוס ז"ל שיש ללמוד כן מדקתני בברייתא בכור בעל
מום משמע וכן מדנקט דוקא בכור מהטעם שנתבאר בבעיא עולה תמימה משמע דבבעלת
מום ליכא ספיקא:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתורים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ב.

הרמב"ם הל' בכורות פ"ג הי"ב

בְּכוֹר שֶׁהָיָה בּוֹ צֶמֶר מְדַבְּלָל מ' וּשְׁחָטוּ. אֶת שֶׁהוּא נִרְאָה
עִמּוֹ מִן הַגְּזָה מִתֵּר בִּהֲנָאָה. וְאֶת שֶׁאִינוֹ נִרְאָה עִמּוֹ וְהוּא
הַצֶּמֶר שֶׁעָקְרוּ הַפּוֹךְ כְּלָפֵי רֵאשׁוֹ אָסוּר. שְׁזָה כְּמוֹ שֶׁנֶּשֶׂר
מִחַיִּים:

שו"ע יו"ד סימן שח פ"ב

עין לעיל דף כה: עין משפט ג

עין משפט ג.

הרמב"ם הל' בכורות פ"א הי"ד

אֵין נוֹתְנִין אֶת הַבְּכוֹר לִכְהֵן כְּשִׁינִילַד שֶׁאִין זֶה גְדֻלָּה לִכְהֵן.
אֶלָּא יִטְפֵּל בּוֹ בְּעָלְיוֹ עַד שִׁיגְדִיל מְעַט וַיִּתְּנֵנוּ לִכְהֵן. וְעַד
כַּמָּה יִשְׂרָאֵל חִיבִין לְהִטְפֵּל בַּבְּכוֹר. בְּהִמָּה דְקָה שְׁלֵשִׁים
יּוֹם וּבְגִסָּה חֲמֵשִׁים יּוֹם. וְאִם אָמַר לוֹ הַכֹּהֵן תְּנִהוּ לִי
בְּתוֹךְ זְמַן זֶה וְאֲנִי אֶטְפֵּל לְעֶצְמִי אִינוֹ רִשְׁאֵי לְתַנּוּ לוֹ שְׁזָה
כְּמוֹ מְסִיעַ עַל מִתְּנוּתָיו וּכְבָר בְּאַרְנוֹ בְּתַרוּמוֹת שֶׁהַכֹּהֲנִים
הִמְסִיעִין בְּבֵית הַגְּרָנוֹת וּבְבֵית הַמִּטְבָּחִים וּבְתוֹךְ הָרוּעִים
אֵין נוֹתְנִין לָהֶם מִתְּנוּתֵיהֶן בְּשִׁכָּרָן:

מ. כסף משנה: בכור [שהיה בו צמר] מדובלל וכו'. שם. ומה שכתב והוא הצמר שעיקרו
הפוך כלפי ראשו. שם (דף כ"ו): פלוגתא דאמוראי ופסק כריש לקיש דהוא מאריה
דגמרא טפי מרב נתן בר אושעיא ועוד דרבי אלעזר נמי ס"ל כר"ל ועוד דר' אלעא פריש
טעמא דר"ל משמע דכוותיה ס"ל ועוד דטעמא דיהיב ר' אלעא טעמא דמסתבר הוא:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאחד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

שו"ע יו"ד סימן שו פ"ב

ב. אין נותנים אותו לכהן מיד כשילד שאין זו גדולה לכהן², אלא בעליו מטפלים בו עד שיגדל מעט, בדקה ל' יום ובגסה חמשים יום.

אם אין כהן לתת לו אותו, חייב לטפל בו עד שיזדמן לו כהן.

עין משפט ד.

הרמב"ם הל' בכורות פ"א ה"ה

הַבְּכוֹר נֹאֲכַל בְּתוֹךְ שְׁנָתוֹ^א בֵּין תָּמִים בֵּין בְּעַל מוֹם שֶׁנֶּאֱמַר (דברים טו-כ) 'לפני ה' אלהיך תאכלנו שנה בשנה' (דברים טו-כא) 'וכי יהיה בו מום' (דברים טו-כב) 'בשעריך תאכלנו'. ומאימתי מונה לו. אם תם הוא מונה לו מיום שמיני שהוא ראוי להקרב וְאם נולד בעל מום מונה לו מיום שנולד. והוא שכלו לו חדשיו שהרי נראה לאכילה ביום לידתו. אבל אם לא ידע בודאי שכלו לו חדשיו מונה לו מיום שמיני:

שו"ע יו"ד סימן שו פ"ז

ז. הבכור אפי' בעל מום^ע נאכל תוך שנתו, ומאימתי מונה לו השנה,

ג. ממשנה בכורות דף כ"ו ע"ב.

ס. כסף משנה: הבכור נאכל בתוך שנתו וכו'. משנה בפ' עד כמה (דף כ"ו:). ומה שכתב מאימתי מונה לו וכו' עד אבל אם לא ידע בודאי שכלו לו חדשיו מונה לו מיום שמיני. בפ"ק דר"ה (דף ו' ז):

ע. ממשנה בכורות כ"ו ע"ב, כלומר דלא מבעיא בזמן הבית שאינו קרב אלא תוך שנתו, אלא אפי' בעל מום בזמן הזה לא ישהנו יותר משנתו. ש"ך.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

אם נולד בעל מום מונה לו מיום שנולד, והוא שיודע שכלו לו חדשיו פ שהרי נראה לאכילה ביום לידתו, אבל אם לא ידוע אם כלו לו חדשיו בודאי, מונה לו מיום הח' ללידתו.

עין משפט ה.

הרמב"ם הל' בכורות פ"א ה"ט

נולד לו מום בתוך שנתו ז רשאי לקיימו כל שנים עשר חדש. נולד לו מום בסוף שנתו מתר לקיימו שלשים יום מיום שנפל בו המום ואף על פי שהוא מתאחר לאחר שנתו. כיצד. כגון שנפל בו מום בחמשה עשר יום לפני גמר שנתו משלימין לו חמשה עשר אחר שנתו. נולד לו מום אחר שנתו אינו רשאי לקיימו אלא עד שלשים יום ויאכל:

שו"ע יו"ד סימן שו ס"ח

ה. ח. נולד לו מום תוך שנתו רשאי לקיימו כל י"ב חודש מלידתו ק, ואם נולד לו מום בסוף שנתו, מותר לקיימו ל' יום מיום שנפל בו המום אע"פ שמתאחר לאחר שנתו ר, כיצד נפל בו מום בט"ו יום לפני גמר

פ. ה' חודשים לדקה וט' חודשים לגסה, אבל אם לא כלו, מונים רק מיום שראוי לאכילה, והיינו מיום ח'. ט"ז.

צ. כסף משנה: נולד לו מום בתוך שנתו וכו'. משנה בפרק עד כמה (דף כ"ח:). ומה שכתב נולד לו מום בסוף שנתו וכו'. שם בדף כ"ח. ומה שכתב נולד לו מום אחר שנתו וכו'. משנה שם:

ק. אם כלו לו חודשיו, או מיום ח' ללידה, אם אינו יודע אם כלו לו חודשיו. ש"ך ס"ק י"ד.

ר. מברייתא בבכורות שם דף כ"ח ע"א.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

שנתו משלימין לו ט"ו יום אחר שנתו.

נולד לו מום אחר שנתו, אינו רשאי לקיימו אלא עד ל' יום ויאכל.

עין משפט ו.ז.

הרמב"ם הל' בכורות פ"א הי"ד

אין נותנין את הבכור לפהן כשינלד שאין זו גדלה לפהן. אלא יטפל בו בעליו עד שיגדיל מעט ויתננו לפהן. ועד כמה ישראל חיבין להטפל בבכור. בהמה דקה שלשים יום ובגסה חמשים יום. ואם אמר לו הפהן תנהו לי בתוך זמן זה ואני אטפל לעצמי אינו רשאי לתנו לו שנה כמו מסייע על מתנותיו וכבר בארנו בתרומות שהפנהים המסייעין בבית הגרנות ובבית המטבחים ובתוך הרועים אין נותנין להם מתנותיהן בשכרן:

הרמב"ם הל' תרומות פי"ב הי"ח

אסור לכהנים ולוים ש לסייע בבית הגרנות כדי לטל מתנותיהן. וכל המסייע חלל קדש השם. ועליהם נאמר (מלאכי ב-ח) 'שחתם ברית הלווי'. ואסור לישראל להניחו שסייעהו אלא נותן להם חלקן בכבוד:

ש. כסף משנה: אסור לכהנים וללוים וכו'. בפרק הזרוע ובריש פרק עד כמה (דף כ"ו):
ואמרינן התם (דף כ"ז) דתרומת חוץ לארץ אין בה משום המסייע בבית הגרנות ואיני יודע למה השמיטו רבינו:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

שו"ע יו"ד סימן שו ס"ג

ג. אמר לו הכהן לישראל תן לי אותו משנולד ואני אטפל בו אינו רשאי ליתנו לו **ת** שכהן זה מסייע לקבל מתנותיו ואסור, כי מפסיד אחיו הכהנים, אבל אם הבכור היה בעל מום ואמר לו תנהו לי עתה שאוכלנו רשאי **א** ליתנו לו.

ת. דהוי כגוזל אחרים. ט"ז.

א. שם במשנה בכורות כ"ו.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com